

УДК 004:623.437

СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ ВИБОРУ МАЛОТОННАЖНОЇ ВАНТАЖІВКИ

Юнашев Д. С.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

Малотоннажні перевезення займають вагому частину ринку перевезень нашої країни. Найбільш поширеним засобом доставлення вантажу в міських умовах є автомобілі малого тоннажу, а саме буси, пікапи або малотоннажні вантажівки.

При цьому на світовому ринку більшість виготовлених малотоннажних вантажівок і фургонів мають загальну вагу до 4 тон і можуть перевозити вантажі масою до 1,8 тон.

Виходячи з аналізу різних типів малотоннажних вантажівок [1,2], що пропонуються на світовому ринку, можна відмітити, що ці типи представлені багатьма позиціями від різних виробників. При цьому декларовані виробниками значення базових характеристик у багатьох випадках радше є відображенням їх маркетингової політики, на відміну від реальних значень, що характеризують певну модель при практичному використанні. В таких умовах здійснення доцільного вибору певної малотоннажної вантажівки відбувається в умовах невизначеності і має спиратися методи, що використовують досвід експертів в даній тематиці [3].

Для оцінки характеристик даного типу вантажівок варто застосовувати сукупність критеріїв. Ці критерії можна об'єднати в наступні групи:

- технічні критерії;
- економічні критерії;
- ергономічні критерії;
- ергономічні критерії.

Найбільш ваговими технічними характеристиками є:

- Вантажопідйомність;

- максимальну швидкість;
- запас ходу;
- потужність та об'єм двигуна;
- габарити;
- дорожній просвіт;
- тип палива.

Критерії, що входять в економічну групу:

- вартість вантажівки;
- вартість обслуговування;
- розхід палива.

До групи експлуатаційних критеріїв відносять:

- екологічний клас;
- гарантійний період;
- сервісне обслуговування;
- умови захисту вантажу.

Критерії ергономічної групи наступні:

- можливості налаштування руля та сидіння;
- тип коробки передач;
- наявність підсилювача керма;
- система мікроклімату;
- дизайн кабіни.

Спираючись на перелічені вище критерії можна побудувати структурну модель проблеми вибору малотоннажної вантажівки, як це представлено на рисунку 1.

На верхньому рівні моделі знаходиться сама проблема вибору малотоннажної вантажівки.

Другий рівень ієрархії складають групи критеріїв, які впливають на вибір вантажівки.

На третьому рівні знаходяться самі критерії, за якими відбувається порівняння різних моделей вантажівок. Ці критерії входять в ієрархію певної групи критеріїв з другого рівня моделі.

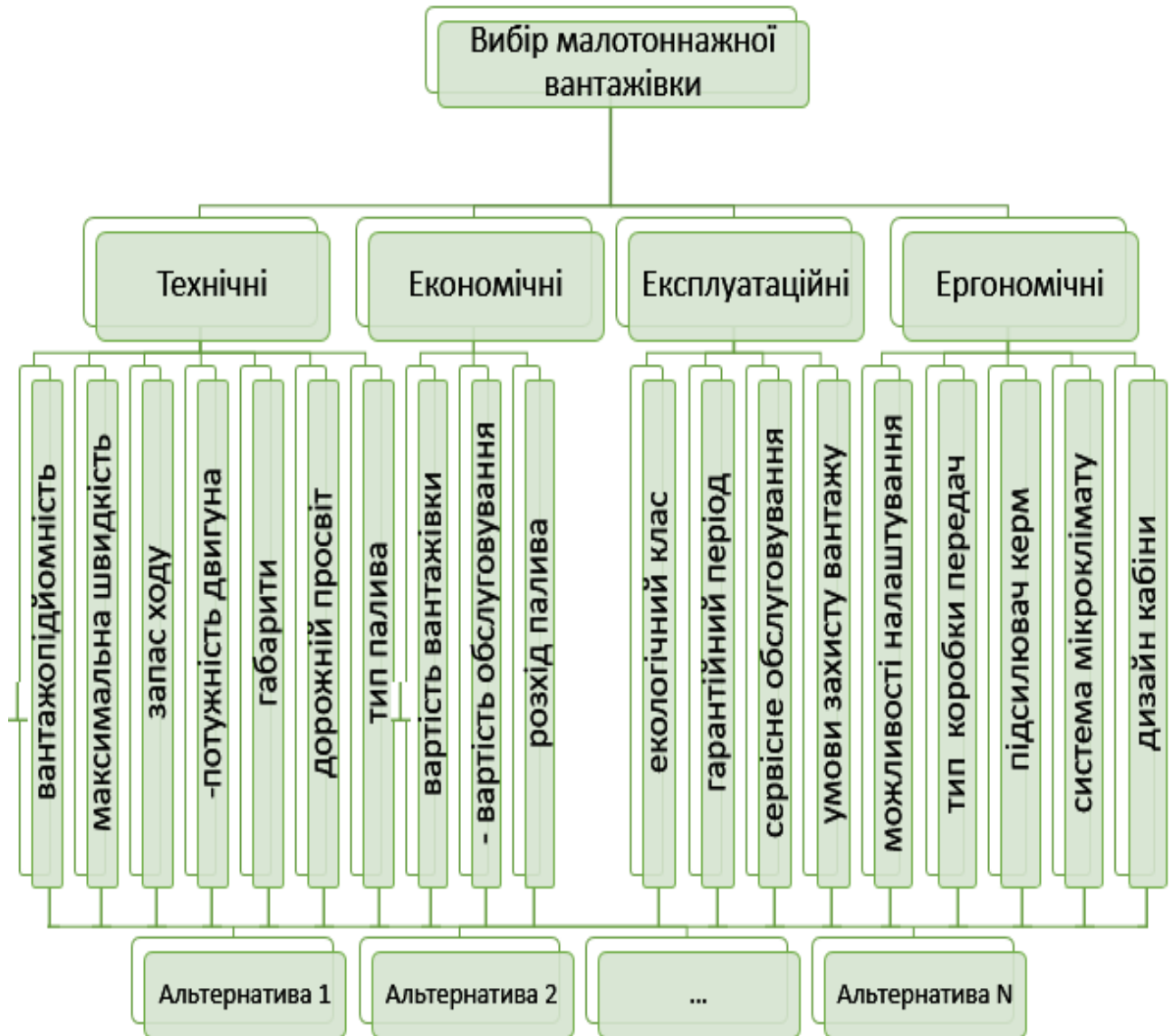

Рисунок 1 – Структурна модель вибору малотоннажної вантажівки

На останньому, четвертому рівні ієрархії знаходяться альтернативи – конкретні моделі малотоннажних вантажівок, між якими необхідно зробити вибір.

Таким чином, побудовано структурну ієрархічну модель вибору малотоннажної вантажівки, яка є основою для реалізації методу аналізу

ієрархій [3] і науково-обґрунтованого вибору альтернативи, що є найбільш доцільною з урахуванням всієї сукупності критеріїв.

Література:

1. Малотоннажні бортові вантажівки. веб-сайт. URL: <https://www.gruzovik.com/furgony/malotonnazhnye-bortovye-gruzoviki/daf-45-130-turbo-dc-a553997.html> (дата звернення: 25.10.2024).
2. Малотоннажні вантажівки. веб-сайт. URL: <https://autoline.ua/malotonnazhni-vantazhivki--c1660> (дата звернення: 25.10.2024).
3. Saaty T. L. The Analytic Hierarchy Process, McGraw-Hill 1980, Newyork.